

BUDYNKI I BUDOWLE ROLNICZE	N O R M A B R A N Ż O W A	BN-81
	Budynki inwentarskie Budynki dla bydła Podział, nazwy i określenia	8800-01.01
		Grupa katalogowa 0763

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy jest podział, nazwy i określenia dotyczące budynków inwentarskich do chowu i hodowli bydła.

1.2. Zarys stosowania normy. Objęty normą podział, nazwy i określenia powinny być stosowane w normach, normatywach, dokumentach dotyczących: planowania inwestycyjnego, zalecania wykonania oraz odbioru prac projektowych i budowlanych, utrzymania i eksploatacji obiektów budowlanych, katalogach, słownictwie, publikacjach specjalistycznych i innych.

2. PODZIAŁ

2.1. Zasada podziału. Budynki inwentarskie do chowu i hodowli bydła dzielą się na:

- a) rodzaje wg przeznaczenia,
- b) typy wg:
 - kategorii bydła,

- okresu odchowu bydła,
- systemu utrzymania bydła,
- przestrzennej zabudowy.

2.2. Rodzaje budynków

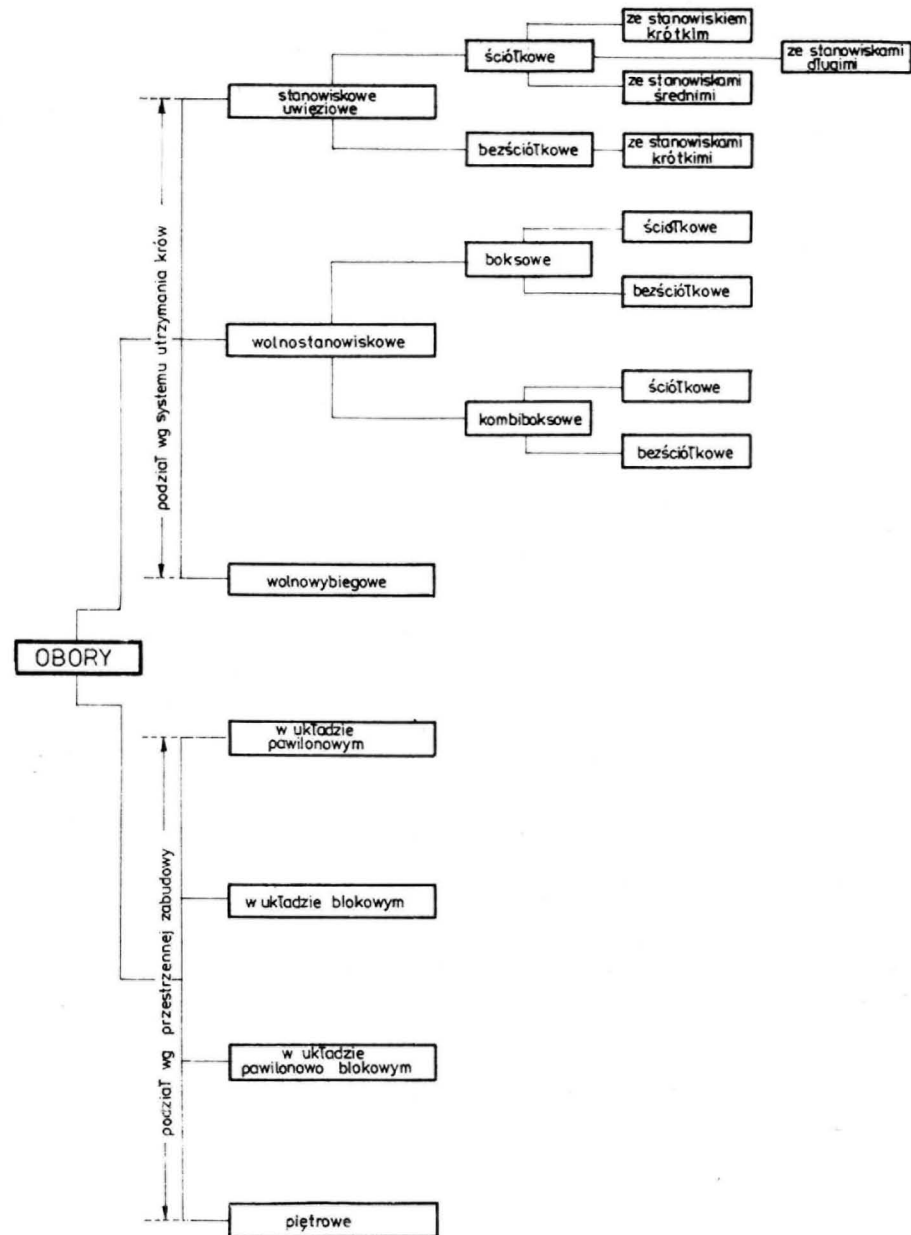
- a) obory,
- b) cielętniki,
- c) jałowniki,
- d) wychowalnie buhajków,
- e) bukaciarnie,
- f) budynki uniwersalne,
- g) budynki pastwiskowe,
- h) porodówki,
- i) dojarnie,
- j) budynki kontumacyjne,
- k) kwarantanniki,
- l) izolatki.

2.3. Podział budynków na typy

2.3.1. Typy obór — wg rys. 1

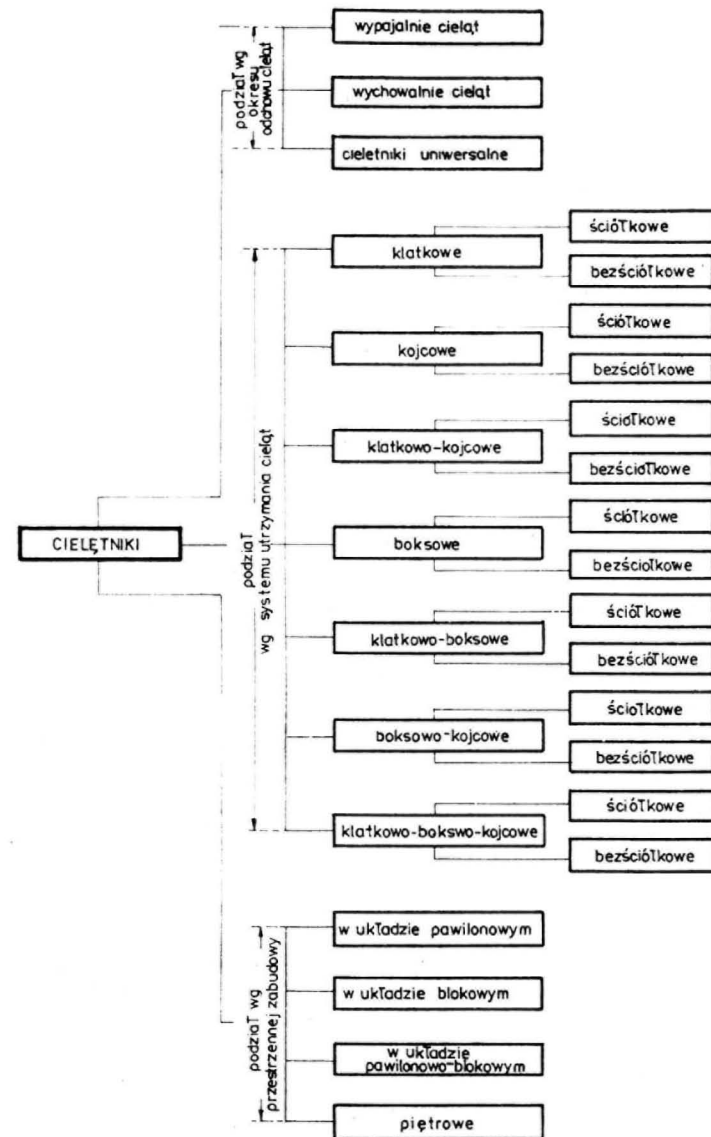
2.3.2. Typy cielętników — wg rys. 2

Zgłoszona przez Instytut Budownictwa, Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa
Ustanowiona przez Ministra Rolnictwa dnia 4 czerwca 1981 r.
jako norma obowiązująca od dnia 1 stycznia 1982 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 15/1981 poz. 64)

BN - 81/8800 - 01.01-1

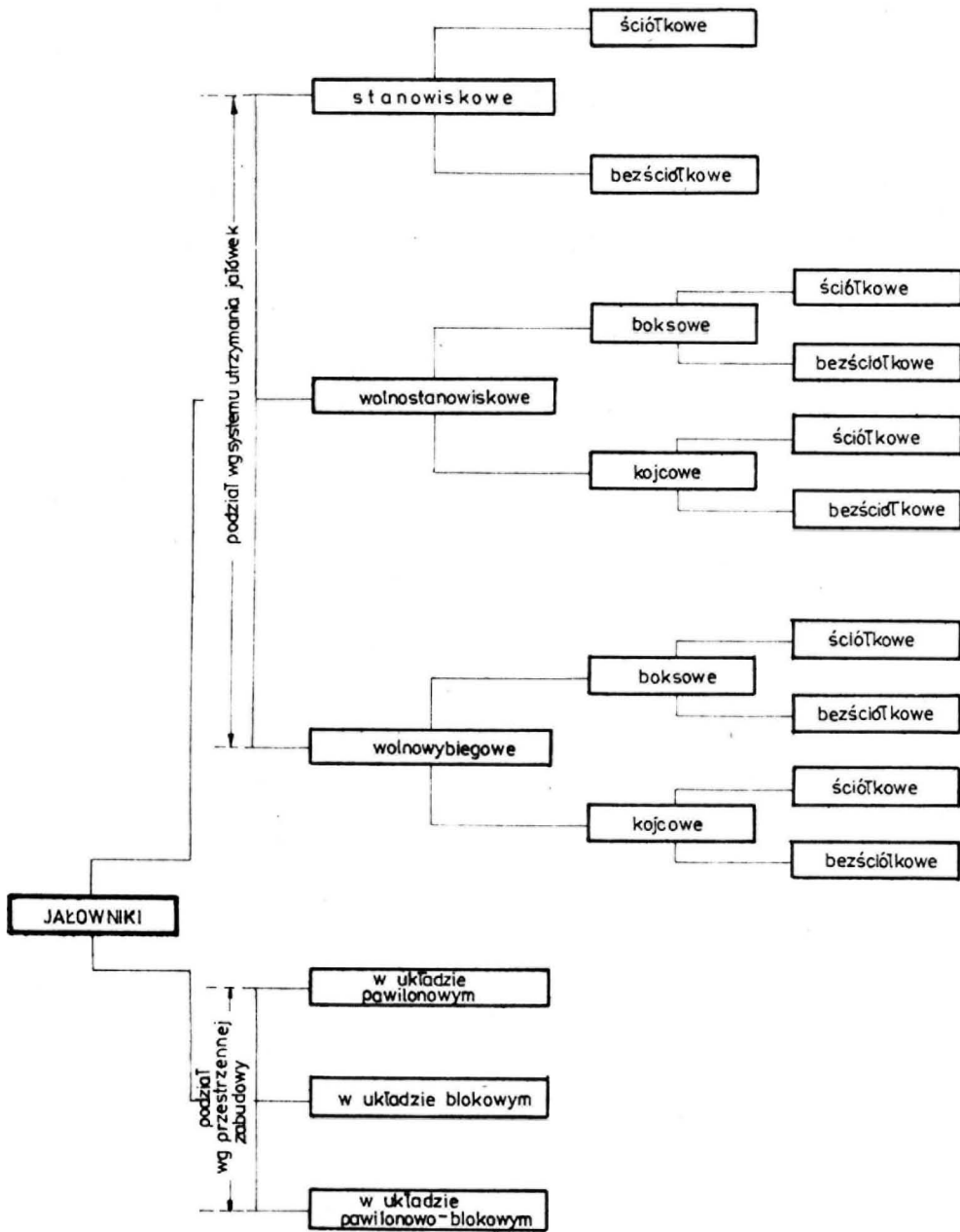
Rys. 1

BN - 81/8800 - 01.01-2

Rys. 2

2.3.3. Typy jałowników — wg rys. 3

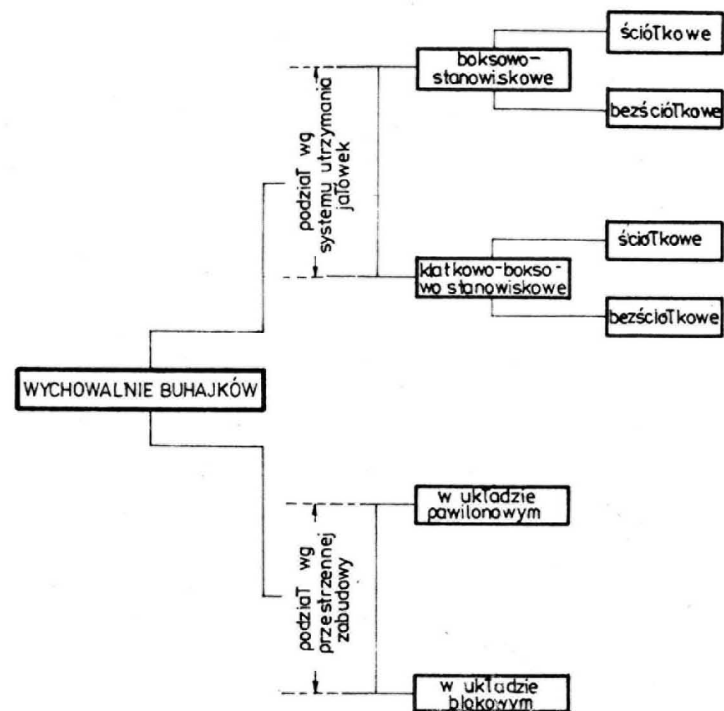

BN - 81/8800 - 01.01-3

Rys. 3

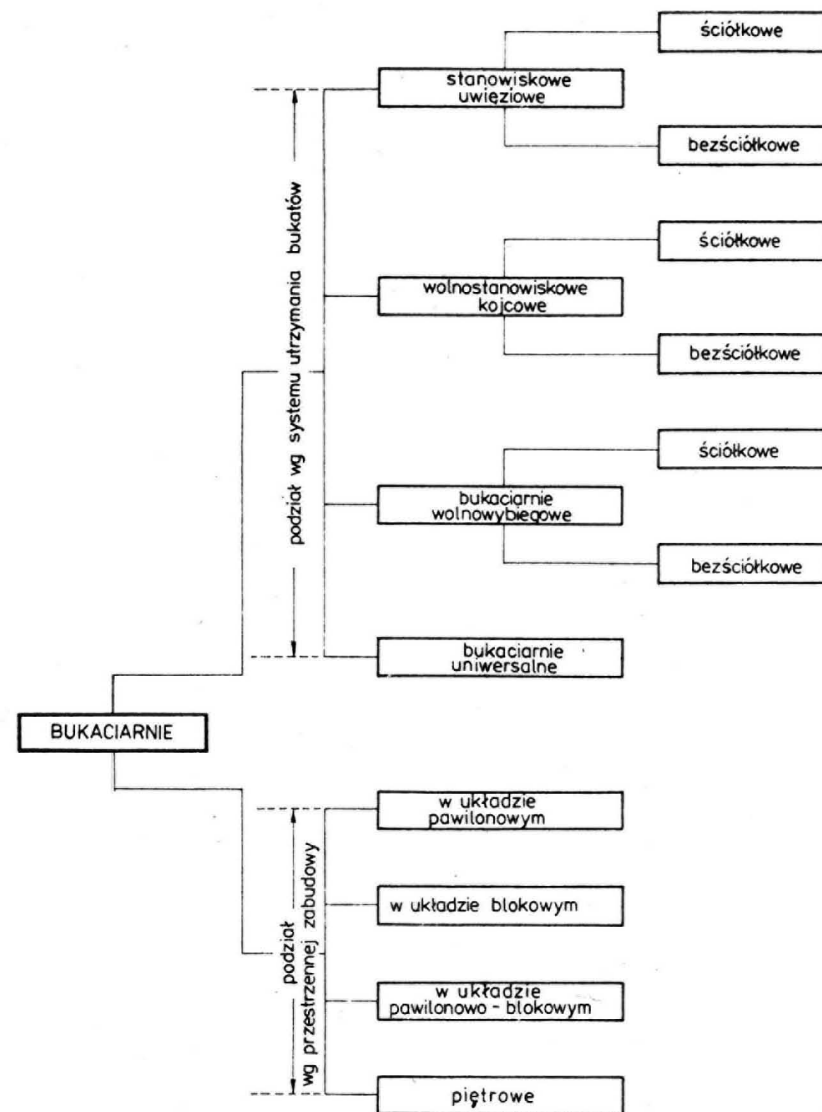
2.3.4. Typy wychowalni buhajków — wg rys. 4

2.3.5. Typy bukaciarni — wg rys. 5

BN - 81/8800 - 01.01-4

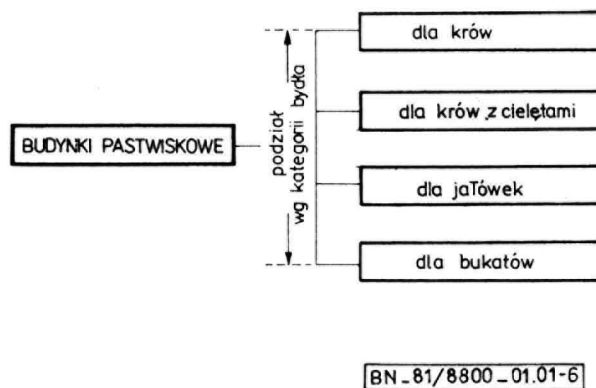
Rys. 4

BN - 81/8800 - 01.01-5

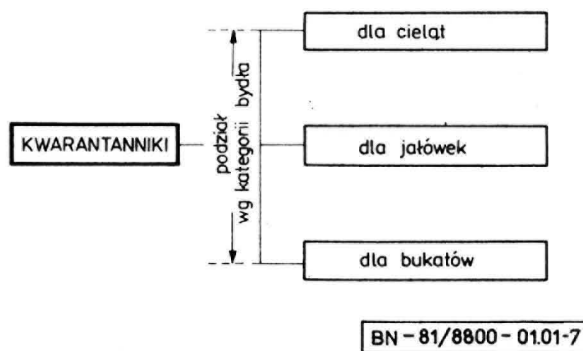
Rys. 5

2.3.6. Typy budynków pastwiskowych — wg rys. 6

Rys. 6

2.3.7. Typy kwarantanników — wg rys. 7

Rys. 7

3. NAZWY I OKREŚLENIA

3.1. Pojęcia ogólne

3.1.1. budynek w układzie blokowym — budynek halowy, jedno- lub wielonawowy, którego rozwiązania konstrukcyjne oparte jest najczęściej na powtarzalnych sekcjach budynków wolnostojących, powiązanych konstrukcyjnie i funkcjonalnie. Budynek jw. zawiera zespół różnych programów technologicznych lub jeden program technologiczny powtórzony kilkakrotnie.

3.1.2. budynki w układzie pawilonowym — zespół budynków wolnostojących, powiązanych zewnętrznymi ciągami komunikacyjnymi lub łącznikami zamkniętymi albo tylko zadaszonymi.

3.1.3. budynki w układzie pawilonowo-blokowym — zespół budynków w układzie zblokowanym i pawilonowym, połączonych zewnętrznymi ciągami komunikacyjnymi lub łącznikami zamkniętymi albo tylko zadaszonymi.

3.1.4. budynek piętrowy — budynek wolnostojący halowy, jedno- lub wielonawowy o dwóch lub kilku kondygnacjach.

Budynek jw. zawiera zespół różnych programów technologicznych lub jeden program technologiczny powtórzony na wszystkich kondygnacjach.

3.1.5. wybieg — ogrodzony teren dla zwierząt, związany funkcjonalnie z budynkiem inwentarskim, umożli-

wiający przebywanie i ruch zwierząt na wolnym powietrzu.

3.1.6. stanowisko — powierzchnia w budynku inwentarskim przeznaczona dla jednego zwierzęcia, zwykle ogrodzona trzema przegrodami. Stanowisko może być wyposażone w uwięź. Rozróżnia się stanowiska: krótkie, średnie i długie. Na stanowiskach krótkich, zwierzę w pozycji leżącej trzyma głowę nad żłobem, a koniec zadu na krawędzi stanowiska; w średnich — głowa leżącego zwierzęcia jest nad stanowiskiem, a koniec zadu na krawędzi stanowiska; na długich — głowa i koniec zadu leżącego zwierzęcia znajduje się nad stanowiskiem.

3.1.7. boks legowiskowy — stanowisko ograniczone trzema przegrodami pionowymi, przeznaczone do wypoczynku bydła.

3.1.8. kombiboks — stanowisko przy żłobie, ograniczone dwiema przegrodami bocznymi i przegrodą paszową; jest ono zarówno legowiskiem, jak i stanowiskiem paszowym dla krów. Rozróżnia się kombiboks zamykany ruchomą przegrodą tylną oraz otwarty.

3.1.9. kojec — wydzielona powierzchnia budynku inwentarskiego, ogrodzona z czterech stron przegrodami stałymi lub przenośnymi, przeznaczona do utrzymania jednego zwierzęcia (kojec pojedynczy) lub grupy zwierząt (kojec grupowy).

3.1.10. klatka — pomieszczenie dla zwierząt, którego podłoga znajduje się powyżej poziomu posadzki budynku. Klatki mogą być jedno- lub wielopoziomowe, stałe, przenośne lub przewoźne. Zespół klatek tworzy baterię.

3.1.11. uwięź — urządzenie przeznaczone do wiązania zwierząt w celu uniemożliwienia im samowolnego opuszczenia stanowiska; w niektórych przypadkach również ograniczenia swobody ruchów zwierzęcia na stanowisku.

3.1.12. chów — utrzymywanie i rozmnażanie zwierząt w celach produkcyjnych.

3.1.13. hodowla — chów uwzględniający także dobór, ocenę i selekcję zwierząt w celu poprawienia ich wartości genetycznej i użytkowej.

3.1.14. system utrzymania — zespół warunków środowiskowych, w których zwierzęta przebywają i produkują.

3.1.15. ściółka — suchy, miękki, dobrze nasiąkający materiał (słoma, trociny, liście, igliwie, itp.), kładziony jako poślanie dla zwierząt gospodarskich, w celu zapewnienia im suchego i ciepłego legowiska. Ilość jednorazowo użytej ściółki zależy od jej jakości, gatunku zwierzęcia i warunków w jakich ono przebywa.

3.1.16. dój mechaniczny — dojenie zwierząt dojarkami mechanicznymi.

3.2. Budynki do chowu i hodowli bydła

3.2.1. budynek kontumacyjny — budynek inwentarski wolnostojący, przeznaczony do izolacji grupy bydła przed ekspedycją przygotowanego na eksport, w którym głównie przeprowadza się badania i szczepienia ochronne.

3.2.2. budynek pastwiskowy — budynek inwentarski wolnostojący przeznaczony dla bydła przebywającego w okresie żywienia letniego na pastwiskach przez całą dobę.

3.2.3. budynek uniwersalny — budynek inwentarski przeznaczony do chowu i hodowli różnych kategorii i grup wiekowych bydła.

3.2.4. bukaciarńia — budynek inwentarski przeznaczony do opasu bukatów (młodych samców i samiec lub kastratów bydła).

3.2.5. bukaciarńia kojcową — bukaciarńia, w której bukaty utrzymywane są w kojcach grupowych bez uwięzi.

3.2.6. bukaciarńia stanowiskowa — bukaciarńia, w której bukaty utrzymywane są na stanowiskach z uwięzią przy żłobie.

3.2.7. bukaciarńia wolnowybiegowa — bukaciarńia, w której bukaty utrzymywane są w kojcach grupowych otwartych, z możliwością korzystania z wybiegów w sposób nie regulowany przez obsługę.

3.2.8. bukaciarńia uniwersalna — bukaciarńia przeznaczona do równoczesnego chowu młodego bydła w kojcach grupowych oraz bukatów w okresie dotuczania na stanowiskach z uwięzią.

3.2.9. bukaciarńia w układzie blokowym — wg 3.2.4 i 3.1.1.

3.2.10. bukaciarńie w układzie pawilonowym — wg 3.2.4 i 3.1.2.

3.2.11. cielętnik — budynek inwentarski przeznaczony do wychowu cieląt.

3.2.12. cielętnik boksowy — cielętnik przeznaczony do wychowu cieląt w boksach legowiskowych.

3.2.13. cielętnik boksowo-kojcowy — cielętnik przeznaczony do wychowu cieliczek w boksach legowiskowych i byczków w kojcach grupowych.

3.2.14. cielętnik klatkowy — cielętnik przeznaczony do wychowu cieląt w okresie wypajania w klatkach indywidualnych.

3.2.15. cielętnik kojcowy — cielętnik przeznaczony do wychowu cieląt w kojcach grupowych.

3.2.16. cielętnik klatkowo-kojcowy — cielętnik przeznaczony do wychowu cieląt w okresie wypajania w klatkach indywidualnych oraz w okresie odchowu w kojcach zbiorowych.

3.2.17. cielętnik klatkowo-boksowy — cielętnik przeznaczony do wychowu cieląt w okresie wypajania w klatkach indywidualnych oraz w okresie odchowu w boksach legowiskowych.

3.2.18. cielętnik klatkowo-kojcowo-boksowy — cielętnik przeznaczony do wychowu cieląt w okresie wypajania w klatkach indywidualnych oraz w okresie odchowu; byczki — w kojcach grupowych, cieliczki — w boksach legowiskowych.

3.2.19. cielętnik uniwersalny — cielętnik przeznaczony do wychowu cieląt w okresie wypajania i odchowu.

3.2.20. cielętnik w układzie blokowym — wg 3.2.11 i 3.1.1.

3.2.21. cielętniki w układzie pawilonowym — wg 3.2.11 i 3.1.2.

3.2.22. cielętniki w układzie pawilonowo-blokowym — wg 3.2.11 i 3.1.3.

3.2.23. cielętnik piętrowy — wg 3.2.11 i 3.1.4.

3.2.24. dojarnia — budynek wraz z wyposażeniem (lub zespół pomieszczeń w oborze) przeznaczony do przeprowadzenia doju mechanicznego krów.

3.2.25. izolatka — budynek wolnostojący (lub wydzielone pomieszczenie w budynku inwentarskim) dla bydła przeznaczone do przetrzymywania oddzielnego od stada bydła chorego lub podejrzanego o chorobę lub wymagającego odizolowania w związku z przeprowadzanymi obserwacjami indywidualnymi.

3.2.26. jałownik — budynek inwentarski dla jałówek (młodych samic bydła) w wieku od 6 miesięcy do pierwszego wycielenia.

3.2.27. jałownik stanowiskowy — jałownik, w którym jałowki utrzymywane są na uwięzi na stanowiskach ściółkowych lub bezściółkowych.

3.2.28. jałownik wolnostanowiskowy — jałownik, w którym jałowki utrzymywane są bez uwięzi. Wychodzenie jałówek na wybiegi jest regulowane przez obsługę. Jałownik jw. wyposażony w kojce grupowe lub boksy legowiskowe nosi nazwę jałownika wolnostanowiskowego kojcowego lub boksowego.

3.2.29. jałownik wolnowybiegowy — jałownik, w którym jałowki są utrzymywane bez uwięzi. Ściana jałownika, na ogół od strony południowej, jest całkowicie lub częściowo otwarta. Jałowki korzystają z wybiegów

w sposób nie regulowany przez obsługę. Jałownik jw. wyposażony w kojce lub boksy, nosi nazwę jałownika wolnowybiegowego kojcowego lub boksowego.

3.2.30. jałownik w układzie blokowym — wg 3.2.26 i 3.1.1.

3.2.31. jałowniki w układzie pawilonowym — wg 3.2.26 i 3.1.2.

3.2.32. jałowniki w układzie pawilonowo-blokowym — wg 3.2.26 i 3.1.3.

3.2.33. kwarantannik — budynek wolnostojący, odizolowany od innych budynków inwentarskich (lub pomieszczenie odizolowane) przeznaczony do czasowego odosobnienia bydła chorego (oddzielnie dla cieląt, jałówek, bukatów), przywiezionego spoza gospodarstwa.

3.2.34. obora — budynek inwentarski przeznaczony do chowu i hodowli krów lub krów z przychówkiem.

3.2.35. obora w układzie blokowym — wg 3.2.34 i 3.1.1.

3.2.36. obory w układzie pawilonowym — wg 3.2.34 i 3.1.2.

3.2.37. obory w układzie pawilonowo-blokowym — wg 3.2.34 i 3.1.3.

3.2.38. obora piętrowa — wg 3.2.34 i 3.1.4.

3.2.39. obora stanowiskowa — obora, w której krowy utrzymywane są, na stanowiskach z uwięzią przy żłobie, z grupowym lub indywidualnym zwalnianiem z uwięzi i wwiązaniem.

3.2.40. obora wolnostanowiskowa — obora, w której krowy utrzymywane są bez uwięzi. Wychodzenie krów na wybiegi jest regulowane przez obsługę.

3.2.41. obora wolnostanowiskowa boksowa — obora, w której krowy są utrzymywane bez uwięzi w boksach legowiskowych ściółkowych lub bezściółkowych.

3.2.42. obora wolnostanowiskowa kombiboksowa — obora, w której krowy są utrzymywane bez uwięzi w kombiboksach czyli na stanowiskach paszowo-legowiskowych.

3.2.43. obora wolnowybiegowa — obora, w której krowy utrzymywane są bez uwięzi w kojcach grupowych lub w boksach. Ściana obory, na ogół od strony południowej, jest całkowicie lub częściowo otwarta. Krowy korzystają z wybiegów w sposób nieregulowany przez obsługę.

3.2.44. porodówka — budynek inwentarski lub kilka budynków (sektor porodowy), w którym przebywają samice bydła w okresie porodowym; może nią być także wydzielone stanowisko w budynku inwentarskim.

3.2.45. wychowalnia cieląt — rodzaj cielętnika, przeznaczonego do wychowu cieląt po okresie wypajania.

3.2.46. wychowalnia buhajków — budynek inwentarski przeznaczony do wychowu buhajków hodowlanych o odpowiednim standardzie jakościowym przeznaczonych jako materiał reprodukcyjny do zakładów unasieniania lub do punktów kopulacyjnych.

3.2.47. wychowalnia buhajków boksowo-stanowiskowa — wychowalnia, w której buhajki młodsze utrzymywane są w boksach legowiskowych, a starsze — na stanowiskach uwięziowych ściółkowych lub bezściółkowych.

3.2.48. wychowalnia buhajków klatkowo-boksowo-stanowiskowa — wychowalnia, w której buhajki najmłodsze w okresie wypajania dochowuje się w klatkach, starsze — w boksach, a najstarsze — na stanowiskach uwięziowych ściółkowych lub bezściółkowych.

3.2.49. wychowalnia buhajków w układzie blokowym — wg 3.2.46 i 3.1.1.

3.2.50. wychowalnia buhajków w układzie pawilonowym — wg 3.2.46 i 3.1.2.

3.2.51. wypajalnia cieląt — rodzaj cielętnika przeznaczonego do wychowu cieląt w okresie wypajania.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Instytut Budownictwa, Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa.

2. Normy związane

BN-81/8800-01.00 Budynki inwentarskie. Podział, nazwy i określenia. Zakres normy

3. Autorzy projektu normy — doc.dr hab. Stefan Tomczyk, mgr inż. Grzegorz Fiedorowicz, mgr inż. Barbara Donten-Kosteczka — IBMER.

4. Wykaz literatury

Technika w chowie zwierząt. Terminologia. IBMER. Warszawa: 1979.

STAS 8380; Constructii zootehnice. Terminologie. OSS Bucuresti: 1969.

Katalog Budownictwa — Centralny Ośrodek Informacji Budownictwa. Warszawa: Wydawnictwa Akcydensowe. 1979.

Poradnik inżyniera i technika budowlanego. Praca zbiorowa pod kierunkiem Ż. Witebskiego Warszawa: Arkady 1978. (w druku).

Tomczyk S.: System obór wg IBMER dla 480 — 1728 krów.

COB — RBR BISPROL. Warszawa: 1977.

Zestaw danych i wskaźników typowych obiektów budownictwa wiejskiego. COB — RBR BISPROL. Warszawa: 1973, 1974, 1975, 1976.

Karty Informacyjne do założeń technologicznych produkcji zwierzęcej—Instytut Zootechniki IBMER. Warszawa: 1977.

Zootechniczny słownik encyklopedyczny. Warszawa: PKWRiL 1965.

5. Skorowidz alfabetyczny nazw

B

boks legowiskowy (3.1.7)
 budynek kontumacyjny (3.2.1)
 — pastwiskowy (3.2.2)
 — piętrowy (3.1.4)
 — uniwersalny (3.2.3)
 — w układzie blokowym (3.1.1)
 budynki w układzie pawilonowym (3.1.2)
 — w układzie pawilonowo-blokowym (3.1.3)
 bukaciarnia (3.2.4)
 — kojcową (3.2.5)
 bukaciarnia stanowiskowa (3.2.6)
 — uniwersalna (3.2.8)
 — wolnowybiegowa (3.2.7)
 — w układzie blokowym (3.2.9)
 — w układzie pawilonowym (3.2.10)

C

chów (3.1.12)
 cielętnik (3.2.11)
 — boksowy (3.2.12)
 — boksowo-kojcowy (3.2.13)
 — klatkowy (3.2.14)
 — klatkowo-kojcowy (3.2.16)
 — klatkowo-boksowy (3.2.17)
 — klatkowo-kojcowo-boksowy (3.2.18)
 — kojcowy (3.2.15)
 — piętrowy (3.2.23)
 — uniwersalny (3.2.19)
 — w układzie blokowym (3.2.20)
 cielętniki w układzie pawilonowym (3.2.21)
 — w układzie pawilonowo-blokowym (3.2.22)

D

dojarnia (3.2.24)
 dój mechaniczny (3.1.16)

H

hodowla (3.1.13)

I

izolatka (3.2.25)

J

jałownik (3.2.26)
 jałownik stanowiskowy (3.2.27)
 — wolnostanowiskowy (3.2.28)
 — wolnowybiegowy (3.2.29)
 — w układzie blokowym (3.2.30)
 jałowniki w układzie pawilonowym (3.2.31)
 — w układzie pawilonowo-blokowym (3.2.32)

K

kojec (3.1.9)
 klatka (3.1.10)
 kombiboks (3.1.8)
 kwarantannik (3.2.33)

O

obora (3.2.34)
 — piętrowa (3.2.38)
 — stanowiskowa (3.2.39)
 — wolnostanowiskowa (3.2.40)
 — wolnostanowiskowa boksowa (3.2.41)
 — wolnostanowiskowa kombiboksowa (3.2.42)
 — wolnowybiegowa (3.2.43)
 — w układzie blokowym (3.2.35)
 obory w układzie pawilonowym (3.2.36)
 — w układzie pawilonowo-blokowym (3.2.37)

P

porodówka (3.2.44)

S

stanowisko (3.1.6)
 system utrzymania (3.1.14)

Ś

ściółka (3.1.15)

U

uwięź (3.1.11)

W

wybieg (3.1.5)
 wychowalnia buhajaków boksowo-stanowiskowa (3.2.47)
 — buhajaków klatkowo-boksowo-stanowiskowa (3.2.48)
 — buhajaków w układzie blokowym (3.2.49)
 — buhajaków w układzie pawilonowym (3.2.50)
 — cieląt (3.2.45)
 — buhajaków (3.2.46)
 wypajalnia cieląt (3.2.51)